

Eumichtis lichenea (Hübner, 1813) ny for den danske fauna (Lepidoptera, Noctuidae)

PER FALCK, GERT JEPPESEN & KNUD LARSEN

Falck, P., Jeppesen, G. & Larsen, K.: *Eumichtis lichenea* (Hübner, 1813) new to the Danish fauna (Lepidoptera, Noctuidae). Ent. Meddr 51: 129-132. Copenhagen, Denmark 1984. ISSN 0013-8851.

Three male specimens of *Eumichtis lichenea* (Hübner 1813) have been taken in light traps in the following places: LFM: Falster, Mellemskoven 13.ix-3.x.1981; WJ: Jutland, Husby 17-25.ix.1983 and Blåvand 2-21.x.1983. The species is new to the Danish fauna.

Per Falck, Asagården 45 2tv. DK-7500 Holstebro.
Gert Jeppesen, Solnavvej 3, DK-2860 Søborg.
Knud Larsen, Niels Frederiksensalle 21, DK-2700 Brønshøj.

I efteråret 1981 fangede forfatterne en han af noctuiden *Eumichtis lichenea* (Hübner, 1813) i en lysfælde på Falsters østkyst: LFM: Mellemskoven 13.ix-3.x.1981. I 1983 har forfatterne fanget yderligere to hanner af arten, men denne gang i det vestlige Jylland: WJ: Husby 17-25.ix.1983 og Blåvand 2-21.x.1983.

Vingefanget for *lichenea* er 34-37 mm. Hannen har fjerdannede antenner. Forvingernes bundfarve er olivengrønlig med mere eller mindre kraftigt fremtrædende gullige pletter. Bagvingerne er lyse hos hannen og brune hos hunnen med en svag mellemlinie, midtplet og en meget karakteristisk sort sømlinie. (Fig. 1 og 2). Arten minder således ikke om nogen anden art fundet i Danmark eller i vores nære omgivelser.

E.lichenea er overordentlig variabel med hensyn til farvetone og kontrast, hvilket har givet anledning til beskrivelse af 15 »former« (Smith, 1942) og 6 underarter, hvoraf to forekommer i nordeuropa: ssp. *septentrionalis* (Lempke, 1964); en lille og spidsvinget form, der flyver talrigt i klitterne i det sydvestlige Holland (Fig. 3 og 4) og ssp. *scillonea* (Richardson, 1958); en mørkere form med lyse, stærkt kontrastrige tegninger, der er almindelig på Scilly-øerne. (Richardson, 1958 og Agassiz, 1981). De danske eksemplarer minder alle om de sædvanlige engelske former, der betegnes som ssp. *lichenea*. (Fig. 1 og 2).

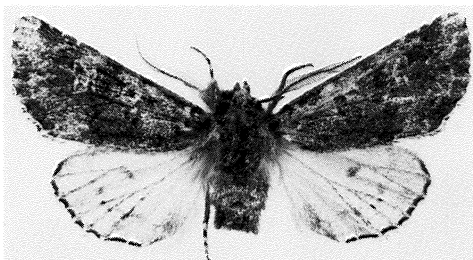

Fig. 1. *Eumichtis lichenea* (Hübner, 1813). ♂. Dania, LFM: Mellemskoven 13.ix.-3.x.1981. K. Larsen coll.

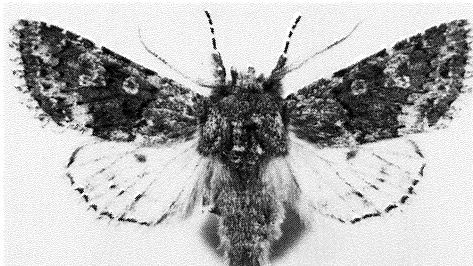

Fig. 2. *Eumichtis lichenea* (Hübner, 1813). ♂. Anglia, Sussex 10.x.1982. B. Goater leg. K. Larsen coll.

Hannen kendes i genitalierne (Fig. 5) på valveformen, der dog varierer en del, samt på den ret lange clasper. Aedeagus er ret kort med en fint tandet vesica.

Hunnen kendes i genitalierne (Fig. 6) på det spaltede ostium, ductus bursa er sclerotiseret, indeholdende to runde signa.

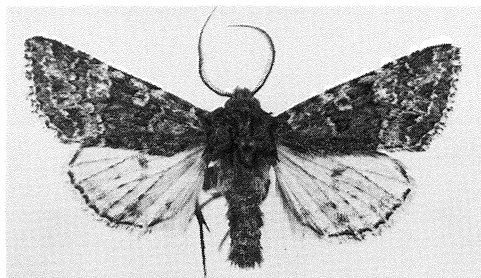

Fig. 3. *Eumichtis lichenea* (Hb.), ssp. *septentrionalis* (Lempke, 1964) ♂. Nederland, Zld.: Burgh .ix.1962. W.J. Boer Leffef leg., K. Larsen coll.

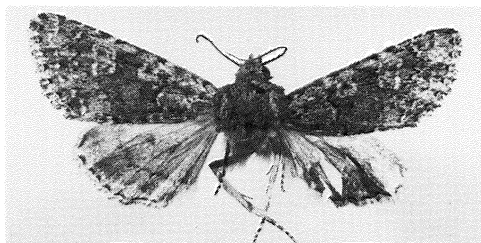

Fig. 4. *Eumichtis lichenea* (Hb.), ssp. *septentrionalis* (Lempke, 1964) ♀. Nederland, Zld.: Burgh 28.ix.1963. W.J. Boer Leffef leg., K. Larsen coll.

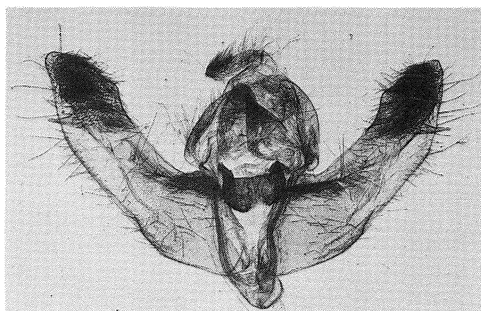

Fig. 5. *Eumichtis lichenea* (Hübner, 1813). ♂-genitalier, præparat K. Larsen 3354.

Zoogeografisk betegnes *lichenea*'s udbredelse som atlanto-mediterran. (Boursin, 1964). Udbredelsen er vist på Fig. 7. *E. lichenea* er kendt fra følgende lande:

Vesttyskland i et eksemplar: Bergisch Gladbach, 28.x.1966 (Kinkler et al., 1979), Holland i klitterne i den sydvestlige del, Bel-

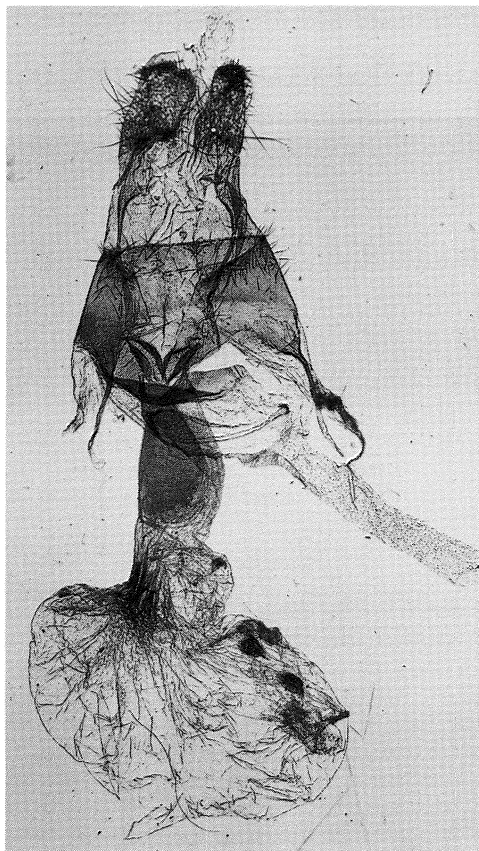

Fig. 6. *Eumichtis lichenea* (Hübner, 1813). ♀-genitalier, præparat K. Larsen 3243.

gien almindelig i kystområdet (Lempke, 1964), Irland, almindelig på enkelte lokaliteter langs østkysten samt enkelte fund på vestkysten (Baynes, 1973), England udbredt i alle de sydlige områder, forekommer nordpå til Yorkshire og Lincolnshire. To enkeltfund i Skotland, Refrew og Ayr (South, 1961), Frankrig langs kysten fra Normandiet til Pyrenæerne; spredte fund fra Spanien og Portugal (Staudinger & Rebel, 1901 og Zerkowitz, 1946), Marokko og de Kanariske øer (Rungs, 1981 og Pinker & Bacallado, 1975). Desuden forekommer arter i en række enklaver i det centrale mediterrane område, Tunis, Italien (Sicilien og Appenninerne) Jugoslavien i kystbjergene (Dannehl, 1929, Lucas, 1950 og Rungs, 1956) samt to enkeltfund i bjergene i det sydlige Bulgarien, Bunkara 30.viii.1981, og Rodopi viii.1981 (de Leaver *in litt.*).

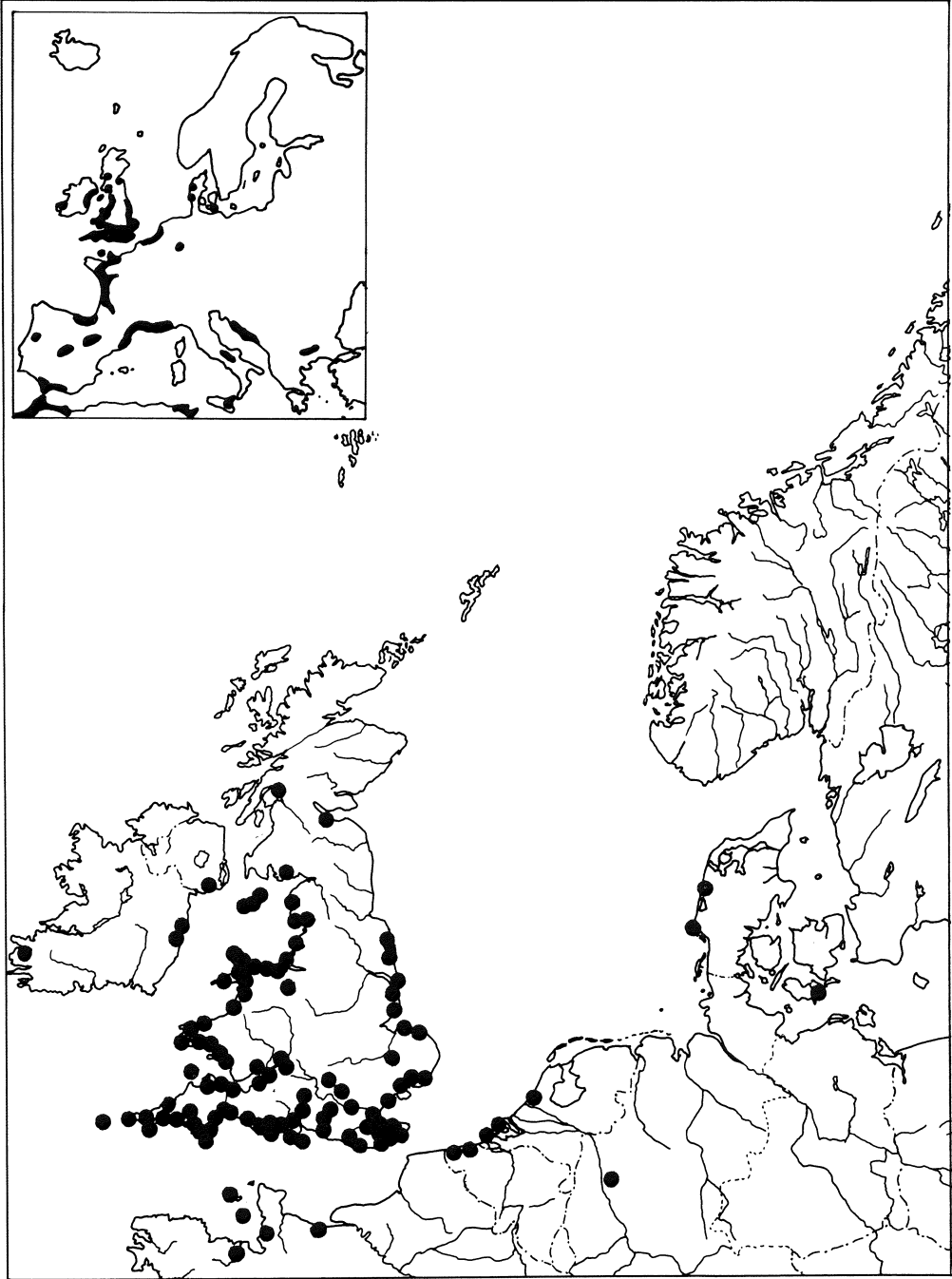

Fig. 7. Udbredelse af *Eumichtis lichenea* (Hübner, 1813).

Larven lever om efteråret på forskellige lave planter overvintrende til maj. Som foderplanter er der nævnt *Senecio*, *Scabiosa* og *Rumex*. (Meyrick, 1927). Larven er oliven- til lysegrøn eller brunlig, med mørkere pletter, der danner en ryglinie. Sidelinierne er lysere og afbrudte. Hovedet er gulligt (South, 1961).

Biotopen er klitter, tørre marker eller andre tørre områder. Den flyver fra slutningen af august til sidst i oktober med hovedflyvetid fra sidste halvdel af september til første halvdel af oktober. I nordafrika flyver den til ind i november. (Baynes, 1973, Lucas, 1950 og South, 1961). I den danske liste (Karsholt & Nielsen, 1976) placeres den efter *A.caecimacula*.

Vi ønsker at takke følgende for materiale samt oplysninger om artens forekomst i andre lande: D.van den Abbeele, Belgien; K.G.M.Bond, Irland; G.Ebert, Vesttyskland; B.Goater, England; W.Heinicke, Østtyskland; M.R.Honey, England; E. de Leaver, Belgien; B.J.Lempke, Holland; M.C.Rungs, Corsica; F.Weisert, Østrig; E.P.-Wiltshire, England. En tak til Ole Karsholt for gennemlæsning af manuskriptet og til G.Brovad for fotografier af imagines og til Bent W.Rasmussen for fotografier af genitalier. Udbredelseskortene er tegnet af forfatterne.

Litteratur

- Agassiz, D., 1981: A revised list of the Lepidoptera of the Isles of Scilly. 20 pp. – The Isles of Scilly Museum Association.
- Baynes, E., 1973: A revised catalogue of Irish macrolepidoptera (Butterflies and moths). 110 pp. – E. W. Classey ltd., Hampton, Middlesex.
- Boursin, C., 1964: Les Noctuidae Trifinae de France et de Belgique (Contribution à l'Etude des Noctuidae Trifinae, 148). – Bull. mens. Soc. Linn. Lyon. 33: 204-240.
- Dannehl, F., 1929: Neue Formen und geographische Rassen aus meinen Ausbeuten und Erwerbungen der letzten Jahre. – Mitt. Münch. ent. Ges. 19: 97-116.
- Karsholt, O. & Nielsen, E.S., 1976: Systematisk fortegnelse over Danmarks sommerfugle. 128 pp. – Scandinavian Science Press. Klampenborg.
- Kinkler, H., Schmitz, W., Nippel, F. & Swoboda, G.: Die Schmetterlinge des Bergischen Landes IV Teil: Die Eulenschmetterlinge (II). – Iber. naturwiss. Ver. Wuppertal, 32: 70-100.
- Lempke, B.J., 1936-1952: Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera – Overgedrukt uit het: Tijdschr. Ent. elen 93-113.
- Lucas, D., 1950: Contribution à l'étude des Lépidoptères Nord-Africains. – Bull. Soc. Ent. Fr. 55: 141-144.
- Meyrick, E., 1927: A Revised Handbook of British Lepidoptera. Second reprint 1970. 914 pp. – E.W. Classey Ltd., Hampton.
- Pinker, R. & Bacallado, J.J., 1975: Catálogo de los macrolepidópteros nocturnos (Lep. Heterocera) del Archipiélago Canario. – Vieraea, 4: 1-8.
- Richardson, A., 1958: Some preliminary observations on the Lepidoptera of the Isles of Scilly with particular reference to Tresco. Part III – Descriptions of certain new races and varieties of macrolepidoptera found in the Isles of Scilly. – Ent. Gaz., 9: 128-130.
- Rungs, C.E.E., 1956: Notes de Lépidoptérologie Marocaine (XXII). – Société des sciences naturelles et physiques du Maroc, 36: 277-298.
- Rungs, C.E.E., 1981: Catalogue Raisonné des Lépidoptères du Maroc. Tome II. pp. 223-583. – Travaux de l'Institut Scientifique. Série Zoologie no. 40. Rabat.
- Smith, P.S., 1942: Variation in *Eumichtis lichenea*. Hbn. – Ent. Record, 15: 93-98.
- South, R., 1961: The moths of the British Isles. First series. 427 pp., 148 pls. London.
- Staudinger, O. & Rebel, H., 1901: Catalog der Lepidopteren des palaearktischen Faunengebietes. I. Theil. 411 pp. – Berlin.
- Zerkowit, A., 1946: The Lepidoptera of Portugal. – J. New York Ent. Soc. 54: 51-227.